

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร” ในครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาความรู้ทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองกับความรู้ทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร

โดยการศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการสำรวจ (Survey Research) ในการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ที่ศึกษาอยู่วิทยาเขตพณิชยการพระนคร โชติเวช เทเวศร์ ชุมพรเขตรอุดมศักดิ์ และพระนครเหนือ ตลอดจนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ ที่ศึกษาอยู่วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เทคนิครุงเทพฯ และพระนครใต้ นักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก ที่ศึกษาอยู่วิทยาเขตจักรพงษ์ ภูวนารถ และอุเทนถวาย รวมถึงนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ที่ศึกษาอยู่วิทยาเขตบพิตรพิมุข จักรวรรดิ และวิทยาลัยเพาะช่าง จำนวนทั้งสิ้น 420 คน สรุปผลการวิจัยดังนี้

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

คำถามวิจัยที่ 1 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองอย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมเปิดรับสื่อเพื่อใช้สนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองโดยสนทนากับเพื่อนมากที่สุด รองลงมาคือคนในครอบครัว ถัดไปคือสื่อสังคมออนไลน์ จะเห็นได้ว่า แม้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยที่เน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแต่กลุ่มตัวอย่างยังคงสนทนากับสื่อบุคคลมากกว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นอาจเป็นเพราะสื่อบุคคลมีผลสะท้อนกลับด้านการสื่อสารแบบทันทีทันใด ซึ่งต่างจากสื่อสังคมออนไลน์ที่เป็นการสื่อสารที่มีผลสะท้อนกลับที่ล่าช้ากว่า

สำหรับการเปิดรับสื่อเพื่อใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมือง นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เปิดรับสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาคือหนังสือพิมพ์ ถัดไปคือสื่อบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของสื่อโทรทัศน์ที่สามารถรายงานเหตุการณ์ สถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและถูกต้องกว่าสื่อบุคคล ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างจึงเลือกที่จะติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะช่องสถานีหลักของประเทศ ได้แก่ ช่อง 3, 5, 7, และช่อง 9 เพราะการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนช่วยตอบสนองความต้องการรู้เหตุการณ์ และสำหรับบางคนจะเลือกสื่อมวลชนมากกว่าสื่อบุคคล เพราะเหตุผลที่ว่าสื่อมวลชนไม่สร้างแรงกดดันในการสนทนา หรือแรงกดดันทางสังคมนั่นเอง (Wilbur Schramm, 1971: 350)

นอกจากนี้ยังพบว่า หากข้อมูลข่าวสารไม่ตรงกัน นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครจะเชื่อถือข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด รองลงมาไม่เชื่อถือสื่อใดเลย ถัดไปเชื่อถือข้อมูลจากสื่อหนังสือพิมพ์ นั้นเพราะสื่อโทรทัศน์สามารถรายงานข้อมูลข่าวสารได้ทั้งภาพและเสียงภายในเวลาอันรวดเร็ว และสามารถนำเสนอภาพแหล่งข่าวที่เป็นบุคคลและบทสัมภาษณ์ได้ ดังนั้นจึงอาจเป็นเหตุผลที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างเชื่อถือข้อมูลจากสื่อโทรทัศน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสื่อโทรทัศน์ในปัจจุบัน เป็นสื่อมวลชนที่ทำหน้าที่ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารทางการเมืองเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับประชาชน โดยไม่เสนอข่าวที่เป็นข่าวลือ (วิระพล วงษ์ประเสริฐ, 2540: 7-10) ดังนั้นเมื่อข้อมูลข่าวสารจากหลายๆ แหล่งไม่ตรงกัน กลุ่มตัวอย่างจึงเลือกที่จะเชื่อถือข้อมูลจากสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ ซึ่งเป็นการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อช่วยในการตัดสินใจของผู้รับสาร (McCombs and Becker, 1979: 51)

สำหรับพฤติกรรมการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มตัวอย่างติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองเรื่อง ผลการเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมาติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในเรื่อง การประท้วงทางการเมือง ถัดไปติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองในเรื่อง การรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่านักศึกษาในกลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลางเท่านั้น และเรื่องที่เปิดรับส่วนใหญ่คือเหตุการณ์ที่เป็นข่าวใหญ่ นั่นคือ ผลการเลือกตั้ง การประท้วงทางการเมือง และการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นประเด็นที่สื่อมวลชนช่องสถานีหลักนำเสนอแก่ประชาชนทั่วไป ทั้งนี้ นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารทางการเมืองในระดับปานกลางเท่ากัน

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เรียนในวิทยาลัยนานาชาติ คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน และคณะเทคโนโลยีคหกรรมศาสตร์ มีพฤติกรรมการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนคณะอื่น อาจเป็นเพราะว่าคณะดังกล่าวมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน การรายงานข่าว หรือรายวิชาทางสังคมศาสตร์มากกว่าคณะอื่น จึงทำให้นักศึกษามีพฤติกรรมการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาที่เรียนคณะทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีโดยตรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการเลือกเปิดรับหรือการเลือกใช้ กล่าวคือ บุคคลจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อที่สอดคล้องกับความคิดเห็นหรือทัศนคติเดิมของตนเองด้วย

คำถามวิจัยที่ 2 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้ทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความรู้ทางการเมืองในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุด รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิในระบอบประชาธิปไตย ถัดไปมีความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง จะเห็นได้ว่า นักศึกษามีความรู้เรื่องสิทธิและหน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย แสดงว่าการที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลเป็นนักศึกษาสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่ได้เป็นอุปสรรคในการมีความรู้เกี่ยวกับสิทธิและหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตย แต่สำหรับความรู้ในด้านอื่นๆ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับระบบรัฐสภาในระดับน้อย นั่นอาจหมายความว่า

นักศึกษาสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจะมีความรู้ทางการเมืองในเรื่องพื้นฐาน แต่จะมีความรู้ทางการเมืองน้อยในเรื่องที่ซับซ้อนหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองน้อย

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษาทั้งเพศชายและเพศหญิงมีความรู้ทางการเมืองในระดับมากเท่ากัน และกลุ่มตัวอย่างที่เรียนอยู่คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และคณะบริหารธุรกิจมีความรู้ทางการเมืองสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เรียนคณะอื่น โดยเฉพาะกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่คณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนซึ่งมีค่าคะแนนความรู้ทางการเมืองสูงที่สุดนั้น มีพฤติกรรมการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองเป็นอันดับสอง ดังนั้นพฤติกรรมดังกล่าวจึงอาจเป็นเหตุผลทำให้นักศึกษาคณะนี้มีความรู้ทางการเมืองมากกว่านักศึกษาคณะอื่น อีกทั้งอาจเป็นเพราะหลักสูตรการเรียนการสอนของคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชนมีรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ข่าว และกิจกรรมอื่นๆ จึงอาจทำให้นักศึกษามีโอกาสเกี่ยวพันกับการเมืองได้มากกว่านักศึกษาคณะอื่นได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม กล่าวคือ ความรู้มีความสัมพันธ์กับความรู้ที่นึกคิดที่มาจากประสบการณ์ที่แตกต่างกันและสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันด้วย (Bloom, 1971)

คำถามวิจัยที่ 3 นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองหรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งส.ส./สว. ถัดไปกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมการพูดคุยถกเถียงทางการเมือง จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างจะมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมที่เป็นหน้าที่ของประชาชน และการพูดคุยทั่วไปเท่านั้น ซึ่งสามารถอธิบายได้ตามแนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทักษะ และพฤติกรรม กล่าวคือ ความรู้เป็นกระบวนการภายในที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล (Bloom, 1971) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุด ดังนั้นผลการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมจึงพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่น และการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับประเทศ ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นผลมาจากการมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนนั่นเอง

โดยที่การวิจัยยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในการประชุมรณรงค์ เคลื่อนไหวทางการเมือง และการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอยู่ในระดับน้อย อาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่อยู่ในมหาวิทยาลัยทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงมีความสนใจ กิจกรรมทางการเมืองน้อยกว่ากิจกรรมการแข่งขันทางด้านวิทยาศาสตร์ ส่งผลให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง โดยนักศึกษาจะมีส่วนร่วมในเรื่องที่เป็นหน้าที่เกี่ยวกับการเลือกตั้ง แต่กิจกรรมที่เป็นความสนใจส่วนบุคคลหรือกิจกรรมที่มีความซับซ้อน ลึกซึ้งทางการเมือง นักศึกษากลุ่มนี้จะมีส่วนร่วมในระดับน้อย สำหรับนักศึกษาเพศชายและเพศหญิงผลการวิจัยพบว่ามีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลางเท่ากัน

นอกจากนี้ยังพบอีกว่า กลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาที่เรียนอยู่วิทยาลัยนานาชาติ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะวิศวกรรมศาสตร์มีส่วนร่วมทางการเมืองสูงกว่านักศึกษาคณะอื่น และกลุ่มตัวอย่างที่เรียนอยู่วิทยาลัยเพาะช่างมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุดในกลุ่มคณะของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม และคณะวิศวกรรมศาสตร์ส่วนใหญ่เป็นนักศึกษาเพศชาย มีความกล้าและต้องการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมทางการเมืองมากกว่าคณะที่มีนักศึกษาเพศหญิง ส่วนนักศึกษาที่เรียนวิทยาลัยเพาะช่างซึ่งเป็นคณะที่มีการเรียนการสอนเน้นหนักทางด้านศิลปะ นักศึกษาอาจมีความเป็นปัจเจกชนสูง โดยไม่มีความสนใจเรื่องการเมืองเท่ากับเรื่องสุนทรียศาสตร์ ทำให้นักศึกษากลุ่มนี้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

คำถามวิจัยที่ 4 การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาประเด็นข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับความรู้ทางการเมืองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง และความรู้เกี่ยวกับสิทธิในระบอบประชาธิปไตย แต่เป็นค่าความสัมพันธ์ทางลบ แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาทางการเมืองมากก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีความรู้ทางการเมืองในเรื่องดังกล่าวลดลง นั่นอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่ศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาทางการเมืองมากที่สุด คือ เพื่อน ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่อาจให้ข้อมูลที่คลาดเคลื่อนได้

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า การเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับความรู้

ทางการเมืองในเรื่องความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ความรู้เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการถอดถอนผู้แทน และความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง โดยเรื่องความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน เป็นค่าความสัมพันธ์ทางลบ แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันลดลง นั่นอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มที่ศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากที่สุด คือ สื่อโทรทัศน์ ซึ่งแม้ว่าสื่อโทรทัศน์จะสามารถให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้องมากกว่าสื่อบุคคล แต่สื่อโทรทัศน์ปัจจุบันมักนำเสนอการรายงานสถานการณ์ปัจจุบันมากกว่าการให้ความรู้ โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องกฎหมาย จึงทำให้ผู้รับสารได้รับความรู้ด้านอื่นมากกว่าความรู้เกี่ยวกับรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

สำหรับเรื่องความรู้เกี่ยวกับพรรคการเมือง ความรู้เกี่ยวกับสิทธิในการถอดถอนผู้แทน และความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นค่าความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีความรู้ในเรื่องพรรคการเมือง สิทธิในการถอดถอนผู้แทนและสิทธิในการเลือกตั้งมากขึ้น นั่นก็เพราะสื่อมวลชน โดยเฉพาะสื่อโทรทัศน์ในปัจจุบันจะนำเสนอข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับพรรคการเมือง การยุบพรรคการเมือง ตลอดจนสิทธิหน้าที่ของประชาชนในระบบประชาธิปไตยมากขึ้นนั่นเอง

คำถามวิจัยที่ 5 การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาหรือไม่ อย่างไร

ผลการวิจัยพบว่า การเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ โดยเป็นค่าความสัมพันธ์ทางบวก แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาทางการเมืองมากก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องการรวมกลุ่มเพื่ออนุรักษ์ และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ มากขึ้น อาจเป็นไปได้ว่าการที่กลุ่มนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้สนทนาทางการเมืองมากที่สุด คือ เพื่อน ซึ่งเป็นสื่อบุคคลที่มีความสามารถในการโน้มน้าวใจ อาจส่งผลให้นักศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการรวมกลุ่มเพื่อพัฒนาท้องถิ่นทั้งของตนเองและท้องถิ่นของเพื่อน

นอกจากนี้ยังศึกษาพบว่า การเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม

ร่วมทางการเมืองในเรื่องการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นกับสภาที่ปรึกษาฯ หรือองค์กรอิสระอื่น การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมประชุม ธารรงค์หาเสียงเลือกตั้งกับพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการประชุมธารรงค์เคลื่อนไหวทางการเมือง และการสนับสนุนนักการเมือง / พรรคการเมือง แต่เป็นค่าความสัมพันธ์ทางลบ แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในเรื่องการเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นกับสภาที่ปรึกษาฯ หรือองค์กรอิสระอื่น การเข้าร่วมกิจกรรม ร่วมประชุม ธารรงค์หาเสียงเลือกตั้งกับพรรคการเมือง การมีส่วนร่วมในการประชุมธารรงค์เคลื่อนไหวทางการเมือง และการสนับสนุนนักการเมือง / พรรคการเมืองลดลง นั่นอาจเป็นเพราะว่าเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่มีความซับซ้อนมากขึ้น และนักศึกษาอาจไม่รู้กระบวนการ วิธีการหรือขั้นตอนในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับองค์กรต่างๆ นอกจากนี้อาจเป็นเพราะความขัดแย้งทางการเมืองในปัจจุบัน (พ.ศ. 2554) มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น จึงอาจเป็นผลทำให้นักศึกษายังเปิดรับสื่อที่ใช้ติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมากเท่าใด ยิ่งทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองลดลง

สำหรับการติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในทุกรายการ ผู้วิจัยยังศึกษาพบว่า การติดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองของกลุ่มตัวอย่างในทุกรายการมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมฟังการอภิปราย / ฟังการหาเสียง มีค่าความสัมพันธ์เป็นบวก แสดงว่า ยิ่งนักศึกษาดูตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองมาก ก็จะยิ่งทำให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมือง ในเรื่องการมีส่วนร่วมฟังการอภิปราย / ฟังการหาเสียงมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นเพราะอิทธิพลของสื่อมวลชนที่สามารถสร้างความสนใจทางการเมืองให้กับผู้รับสาร และข้อด้อยที่สื่อมวลชนไม่สามารถนำเสนอข้อมูลได้ทั้งหมดเนื่องจากข้อจำกัดของสื่อแต่ละประเภท จึงส่งผลให้ผู้รับสารต้องแสวงหาข้อมูลเพิ่มเติมด้วยตัวเองโดยการเข้าร่วมฟังการอภิปราย หรือเข้าร่วมฟังการหาเสียงในสถานที่ต่างๆ

อภิปรายผลการวิจัยตามแนวคิดทฤษฎี

แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ (Media Exposure)

การเลือกเปิดรับหรือการเลือกใช้ บุคคลจะเลือกสนใจหรือเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งหนึ่งแหล่งใดที่มีอยู่หลากหลาย ด้วยการแสวงหาตามความคิดเห็นหรือความสนใจที่สอดคล้องกับทัศนคติเดิมของตนเอง ในขณะเดียวกันก็จะหลีกเลี่ยงข่าวสารที่ไม่ตรงกับทัศนคติและความคิดเดิมของตนเอง เนื่องจากการเปิดรับข่าวสารที่ไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติที่มีอยู่เดิมจะทำให้เกิดภาวะความไม่สมดุลทางจิตใจ (คณพล อุ่นจินดาณิ, 2545: 25-26) ซึ่งจากการ

ศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เลือกเปิดรับสื่อบุคคล (เพื่อน) เพื่อใช้สนทนาทางการเมือง และเลือกเปิดรับสื่อมวลชน (โทรทัศน์) เพื่อใช้ติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมือง โดยข่าวสารที่นักศึกษาเลือกสนใจติดตามเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองมากที่สุดคือ ผลการเลือกตั้ง

จากผลการวิจัยข้างต้น นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนเพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ เพื่อช่วยในการตัดสินใจ เพื่อใช้ในการพูดคุยสนทนา เพื่อรับรู้เหตุการณ์และต้องการมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ ซึ่งเป็นไปตามแนวคิดการเปิดรับสื่อและสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วราวุธ ผลเจริญ (2551) เรื่อง “การเปิดรับสื่อมวลชนกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น” ซึ่งศึกษาพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ทั้งนี้ข่าวสารที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครเลือกสนใจมากที่สุดคือ ผลการเลือกตั้ง ซึ่งนักศึกษาเลือกสนใจข่าวสารดังกล่าวเพราะสอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ หรือทัศนคติเดิมของนักศึกษา ส่วนเหตุการณ์ข่าวสารทางการเมืองที่ยุ้งยาก ซับซ้อนนักศึกษาจะเลือกสนใจน้อยกว่าเนื่องจากไม่สอดคล้องกับความรู้ ความเข้าใจ และทัศนคติเดิมของตนเองตามแนวคิดการเลือกเปิดรับนั่นเอง

นอกจากนี้การที่นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เลือกเปิดรับสื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์และยังให้ความสนใจประเด็นข่าวคือ ผลการเลือกตั้งซึ่งสื่อมวลชนจัดวาระข่าวสารดังกล่าวให้เป็นข่าวสำคัญ แสดงให้เห็นว่า สื่อมวลชนและการจัดวาระข่าวสารของสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อกลุ่มนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ดังนั้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ด้านการพัฒนาการเมืองในด้านตัวบุคคล ผู้ส่งสารที่ต้องการส่งสารด้านการเมืองกับผู้รับสารที่เป็นนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ควรเลือกใช้สื่อมวลชนโดยเฉพาะโทรทัศน์ในการส่งข้อมูลข่าวสารทางการเมืองไปยังกลุ่มเป้าหมายนี้ และควรจัดวาระข่าวสารกล่าวคือหากต้องการให้ผู้รับสารที่เป็นนักศึกษากลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเปิดรับสารใดควรจัดให้ข่าวสารนั้นมีประเด็นที่น่าสนใจ และถูกนำเสนอในปริมาณที่เหมาะสมผ่านสื่อมวลชน ผู้รับสารกลุ่มนี้ก็จะเปิดรับข่าวสารส่งผลให้สื่อมวลชนสามารถพัฒนาการเมืองในระดับบุคคลได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดบทบาทของสื่อมวลชนทางการเมือง

แนวคิดเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติและพฤติกรรม

ความรู้เป็นกระบวนการภายในที่อาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล (Bloom, 1971) ผลการวิจัยครั้งนี้ศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขต

กรุงเทพมหานคร มีความรู้ทางการเมืองในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุด รองลงมา มีความรู้เกี่ยวกับสิทธิในระบอบประชาธิปไตย และถัดไปมีความรู้เกี่ยวกับผู้มีสิทธิเลือกตั้ง นอกจากนี้ยังพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด และรองลงมา มีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับประเทศ ซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังกล่าว น่าจะเป็นผลมาจากการมีความรู้ทางการเมืองในเรื่องสิทธิ หน้าที่ของประชาชนในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งก็ก่อให้เกิดการโน้มน้าวจิตใจด้านความรู้ความเข้าใจตามแนวคิดของ Almond and Verba (1972) กล่าวคือ ทักษะทางการเมืองจะประกอบด้วย 3 องค์ประกอบคือ ความโน้มน้าวจิตใจด้านความรู้ความเข้าใจ ความโน้มน้าวจิตใจด้านความรู้สึก และความโน้มน้าวจิตใจด้านการประเมินค่า ซึ่งหมายถึงการตัดสินใจและการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง ทั้งนี้พฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครคือ การออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองอย่างหนึ่งนั่นเอง

นอกจากนี้ความรู้ทางการเมืองยังมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่อมวลชนด้วย โดยการเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชนจะนำไปสู่การรับรู้ความคิด ความรู้สึกของบุคคลอื่น การยอมรับนวัตกรรมใหม่ การมีความรู้ทางการเมือง การมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และความมุ่งหวังทางการศึกษาและอาชีพ (Roger, 1969) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร เปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน นั้นจึงอาจช่วยส่งผลให้นักศึกษามีความรู้ทางการเมืองในระดับมากด้วยเช่นกัน

พฤติกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา: กรณีศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงกับมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (ABAC)” (2547) ซึ่งศึกษาพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยอัสสัมชัญมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง ส่วนนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหงมีส่วนร่วมในระดับสูง

แต่ผลการวิจัยการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ไม่สอดคล้องกับผลการวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” (2548) และไม่สอดคล้องผลการวิจัยเรื่อง “การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนิสิตนักศึกษา: ศึกษาเฉพาะกรณี

นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์” (2547) ซึ่งศึกษาพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำ รวมถึงงานวิจัยเรื่อง “การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่หลังการรัฐประหาร วันที่ 19 กันยายน 2549 ถึง พ.ศ. 2551” (2552) ซึ่งพบว่า นักศึกษามีความสนใจข่าวสารสถานการณ์ทางการเมืองระดับปานกลางและไม่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ผลการวิจัยข้างต้นนักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับต่ำถึงระดับปานกลาง ยกเว้นนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนด้านกฎหมายและการปกครอง ปรากฏการณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาที่อยู่ในระดับต่ำถึงระดับปานกลาง อภิปรายผลได้ว่า รัฐบาลกระบวนการการสร้างความเข้าใจกับประชาชน เพราะรัฐยังรวมศูนย์อำนาจและใช้กระบวนการที่เรียกว่า D-A-D Syndrome กล่าวคือ กลุ่มอาการตัดสินใจ ประกาศ และปกป้อง หมายถึง รัฐตัดสินใจว่าจะทำอะไร แล้วประกาศให้ประชาชนรับรู้ จากนั้นก็ปกป้องว่าสิ่งที่รัฐตัดสินใจเป็นสิ่งดี (วันชัย วัฒนศัพท์, 2544: 59) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มนักศึกษาในสังคมไทยจึงยังไม่เกิดขึ้นอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร มีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด รองลงมาคือกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ส.ส./สว. ถัดไปกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทางการเมืองในกิจกรรมการพูดคุยถกเถียงทางการเมือง ซึ่งสามารถอธิบายโดยใช้กรอบความคิดในการศึกษาลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลได้ว่า ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองมี 4 ลักษณะ คือ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมดำเนินการ และร่วมตรวจสอบนั้น นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลมีลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองคือ ร่วมรับรู้ และร่วมคิด ซึ่งยังไม่มีลักษณะไปถึง การร่วมดำเนินการและร่วมตรวจสอบ

สำหรับระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งผู้วิจัยกำหนดกรอบความคิดไว้ 16 ระดับ ดังปรากฏในกรอบความคิดในการศึกษาลักษณะและระดับการมีส่วนร่วมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ผู้วิจัยพบว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับ 6 กล่าวคือ ระดับ 1 แสดงความสนใจ พุดคุย แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเมือง ระดับ 2 รับฟัง เข้าร่วมฟังการอภิปราย ฟังการหาเสียง ระดับ 3 เลือกตั้งระดับท้องถิ่น อบจ. เทศบาล อบต. กทม. พัทยา ระดับ 4 รวมตัวกันอนุรักษ์และฟื้นฟูจารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปะหรือวัฒนธรรม ระดับ 5 รวมตัวกันจัดการและรักษาสีเขียวและสิ่งแวดล้อม และระดับ 6 เลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทน

ราษฎร (ส.ส) วุฒิสมาชิก (ส.ว.) โดยยังไปไม่ถึงระดับ 7-16 ซึ่งเป็นระดับการมีส่วนร่วมที่มีบทบาทมากขึ้น และอยู่ในลักษณะการร่วมดำเนินการและร่วมตรวจสอบ

นอกจากนี้ ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองว่า ประชาชนชาวไทยควรออกไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เลือกคนดีเข้าสภา แต่ไม่ปรากฏการแสดงความคิดเห็นว่า ประชาชนควรเสนอตัวลงสมัครแข่งขันในการเลือกตั้ง หรือเป็นกรรมการบริหารพรรคการเมือง ซึ่งอภิปรายผลได้ว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ยังคงคิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมือง คือการได้ไปเลือกตั้ง เพื่อเลือกผู้แทนเข้าไปทำหน้าที่แทนตนเอง แล้วการมีส่วนร่วมทางการเมืองของตนเองก็ได้จบลงที่ผลการเลือกตั้ง ทั้งๆ ที่ความเป็นจริงแล้ว การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำโดยความสมัครใจของสมาชิกในสังคม เพื่อคัดเลือกผู้ปกครอง และเพื่อให้มีอิทธิพลต่อการกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งทางตรงและทางอ้อม กิจกรรมทางการเมืองเหล่านี้ ประกอบด้วย การลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การติดตามข่าวสารทางการเมือง การช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมือง การติดต่อสัมพันธ์กับผู้แทนราษฎร และยังมีลักษณะของความกระตือรือร้นทางการเมืองที่พิจารณาจากการสมัครเป็นสมาชิกการเมืองอย่างเป็นทางการ การช่วยรณรงค์หาเสียง การแข่งขันกันเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (McClosky, 1968 อ้างถึงใน พรณราย ชันชกิจ, 2548: 81)

ดังนั้นการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง จึงยังไม่ใช่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูงสุด การที่นักศึกษาหรือประชาชนคิดแค่เพียงกระบวนการเลือกตั้ง จึงอาจเป็นการเสียโอกาสของสังคมที่จะสามารถดึงเอาความฉลาดและความสามารถของประชาชนออกมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคม อันจะนำไปสู่ความโปร่งใส และยังเป็นกิจกรรมที่สามารถสื่อสารระหว่างรัฐบาลกับประชาชนเพื่อแสดงออกถึงความต้องการระหว่างกัน ผ่านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน

ข้อเสนอแนะสำหรับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล เป็นมหาวิทยาลัยที่ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงที่เน้นการปฏิบัติ ทำการสอน ทำการวิจัย ผลิตครูวิชาชีพ ให้บริการทางวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแก่สังคม ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยให้ผู้สำเร็จอาชีวศึกษามีโอกาสในการศึกษาต่อด้านวิชาชีพเฉพาะทางระดับปริญญาเป็นหลัก

สำหรับในส่วนของการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ควรเพิ่มวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองการปกครองเพื่อให้ความรู้แก่นักศึกษาในทุกสาขาวิชา แม้ว่ามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จะเป็นมหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพที่เน้นการ

ปฏิบัติ และเน้นวิชาการในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็ตาม เพราะการเมืองเกี่ยวข้องกับกิจกรรมสาธารณะและเกี่ยวข้องกับประชาชนทุกระดับ

ด้านพฤติกรรมผลการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ชี้ให้เห็นว่า นักศึกษาสนทนาระดับชั้นข่าวสารทางการเมืองกับเพื่อนมากที่สุด และคิดตามเหตุการณ์ ข่าวสารทางการเมืองจากสื่อโทรทัศน์มากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรสร้างบรรยากาศในมหาวิทยาลัยให้มีแหล่งเรียนรู้ แหล่งพักผ่อนตามอัธยาศัย และสื่อโทรทัศน์เพื่อให้ให้นักศึกษาได้ร่วมกันคิดตามข่าวสารทางการเมือง ร่วมพูดคุยถกเถียงประเด็นทางการเมือง และร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมือง นับเป็นการสร้างบรรยากาศในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้ดีทางหนึ่งตามลักษณะพฤติกรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล

นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า นักศึกษามีความรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับมาก โดยมีความรู้เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนมากที่สุด แต่นักศึกษากลับมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามผลการวิจัยค้นพบว่า นักศึกษามีส่วนร่วมทางการเมืองในการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งระดับท้องถิ่นมากที่สุด ดังนั้นมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล จึงควรสนับสนุนให้นักศึกษาได้ทำกิจกรรมรณรงค์ในการเลือกตั้ง ตลอดจนควรพัฒนานักศึกษาให้เป็นกลุ่มผู้นำเยาวชนในระดับท้องถิ่นรณรงค์ให้เยาวชนเห็นความสำคัญของการเมืองและไปใช้สิทธิเลือกตั้ง รวมถึงสนับสนุนให้นักศึกษาได้มีโอกาสทำงานร่วมกับองค์กรอิสระต่างๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในท้องถิ่นเพื่อลดจำนวนบัตรเสีย และกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมทางการเมืองได้

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง “การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ และการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร” เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) ที่ใช้ระเบียบวิธีการสำรวจ (Survey research) ซึ่งการศึกษาวิจัยในครั้งต่อไป อาจเพิ่มกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงสำรวจเป็น นักศึกษาของมหาวิทยาลัยรัฐและเอกชนในกรุงเทพมหานคร และอาจเพิ่มในมิติของภาคประชาชนในกรุงเทพมหานครด้วย เพื่อให้ได้ผลวิจัยในแง่ของคนชนชั้นกลางกลุ่มคนทำงาน นอกจากนี้งานวิจัยอาจเพิ่มการสัมภาษณ์เชิงลึกกับกลุ่มผู้นำนักศึกษา และกลุ่มผู้นำในชุมชน (Indepth- Interview) เพื่อให้ได้ผลวิจัยจากผู้นำในชนชั้นกลางโดยตรง ซึ่งจะช่วยให้ผลการวิจัยมีความลึกของข้อมูลมากขึ้น

นอกจากนี้ การวิจัยครั้งต่อไปน่าจะศึกษาเพิ่มเติมในเชิงเหตุผลของการตัดสินใจเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง หรือเหตุผลของการตัดสินใจไม่เข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละระดับ เพื่อนำผลวิจัยมาศึกษาเหตุปัจจัย อุปสรรคของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ตลอดจนควรศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างในแต่ละภูมิภาค เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างและนำผลวิจัยมาแก้ปัญหาเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในสังคมไทย

ข้อจำกัดของงานวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรในการศึกษาเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานครเท่านั้น เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้มุ่งศึกษาในประเด็นการเปิดรับข่าวสารทางการเมือง ความรู้ทางด้านการเมือง และการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มคนชนชั้นกลางซึ่งเป็นนักศึกษาในกลุ่มสายวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่อยู่ในกรุงเทพมหานครเป็นหลัก ดังนั้นจึงอาจมีผลกระทบต่อความเที่ยงตรงภายนอก (External validity) และการขยายผลการวิจัย (Generalization) ไม่สามารถขยายผลไปยังกลุ่มนักศึกษาในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ได้

นอกจากนี้ การศึกษาความรู้ทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยศึกษาความรู้พื้นฐานทางด้านการเมืองและสภาพการณ์ปัจจุบันทางด้านการเมือง โดยขาดการศึกษาแบบเจาะลึกลงในรายละเอียดขององค์ความรู้ทางด้านการเมือง ซึ่งอาจส่งผลให้ผลการวิจัยไม่สามารถอ้างอิงไปสู่ความรู้ด้านโครงสร้างทางการเมือง บุคคลทางการเมือง นโยบายรัฐบาล ความต้องการของสังคมต่อระบบการเมือง และประสิทธิผลของระบบการเมืองได้